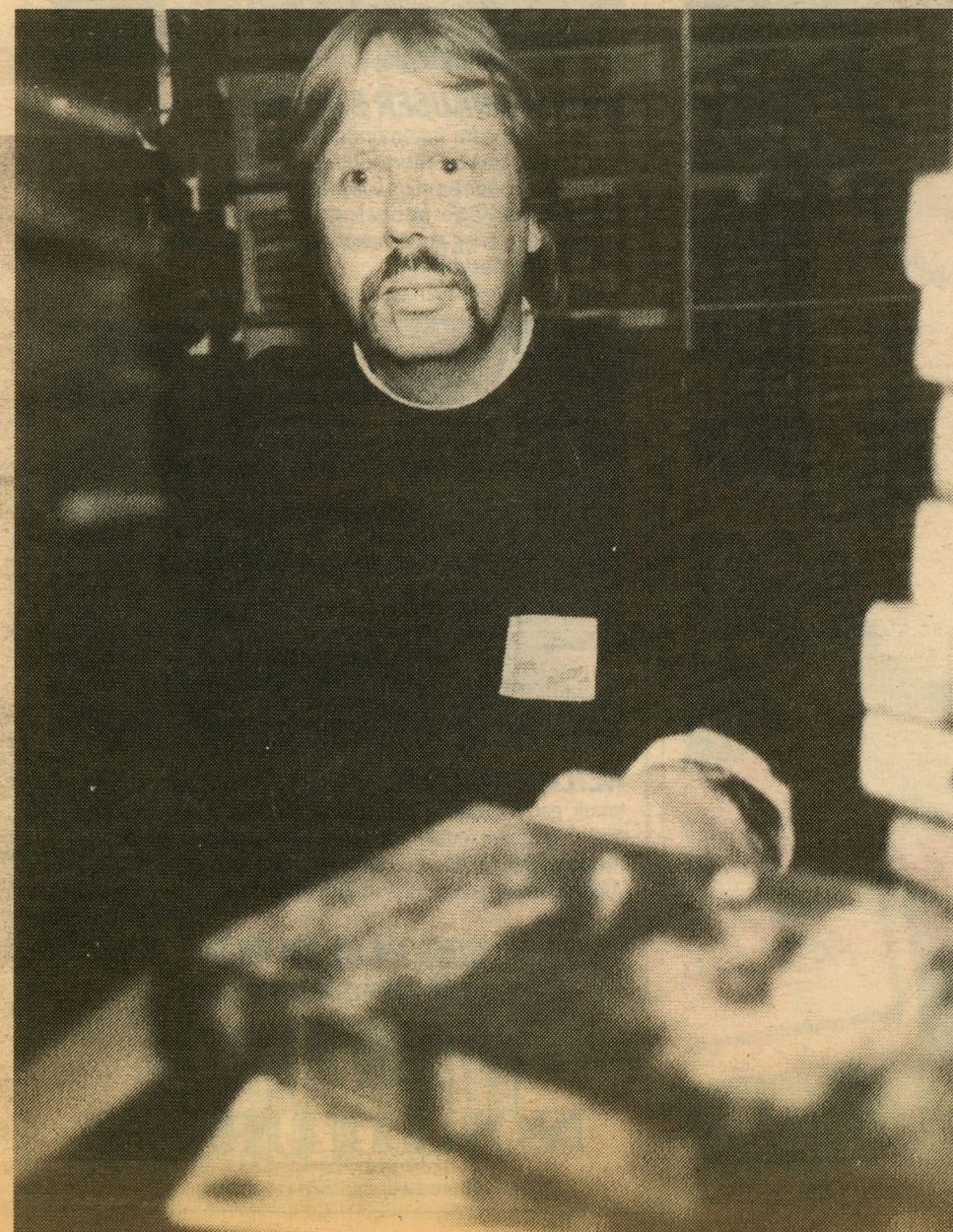

Bitter video- krig i Danmark: DE SMA BLIVER SLAGTET

Denni Henriksen har i årevis købt alle sine video-film i England: — Nu må jeg fjerne dem fra hylderne, og min omsætning er halveret.

Video-udlejer Gazi Wardeh foran hundredevis af film, som han ikke må leje ud: — De store jagter os og rammer os på vores levebrød.

SPIONEN

Tidligere politimand er filmselskabernes hemmelige våben mod uartige video-udlejere

Hans Jørgen Laustsen er elsket af filmbosserne Jens Jordan og Bent Fabricius Bjerre og hadet blandt små video-udlejere.

Filmselskaberne ser ham som en guldrandet investering, der allerede har tjent sig selv ind mange gange. Video-forretningernes ejere ser ham som en luset spion, der snager i deres butikker og i værste fald driver dem fra hus og hjem.

Laustsen har en fortid i bagmandspolitiet og blev for seks år siden købt til en stilling som kontrollant for Foreningen af danske Videogramdistributører.

Han kører nu land og rige rundt og dukker unmeldt op i video-forretninger i hele Danmark for at kontrollere hylderens indhold.

— Alene i år har jeg grebet knap tyve butikker i at

handle med piratkopier. Så afbryder foreningens medlemmer øjeblikkelig samarbejdet. Det vil sige, at butikken ikke længere kan få én eneste film fra Metronome, Nordisk Film og de andre medlemmer af foreningen.

Samme hårde kurs vil vi nu lægge over for butikker, som importerer film fra England, efter at landsrettens dom har fastslået, at vi har ret, siger VD's bussemænd.

— Jeg fik et chok, da hans Jørgen Laustsen blev for en måned siden pludselig stod her sammen med fogeden og ville gøre arrest i over halvdel af mine film, siger Gazi Wardeh fra Evergreen Videocenter i København.

— Men det er jo umuligt at gøre noget, når de har magten og tilsyneladende også retten på deres side.

Hans Jørgen Laustsen med sin seneste høst af piratkopier. — De importerede kopier beslaglægges ikke, men fremover vil vi rejse erstatningskrav, når vi finder dem i butikkerne, siger den tidligere politimand.

Danmark er et af verdens dyreste lande, når man vil leje en video-film.

— Det skyldes et monopoliseret system styret af de store selskabers video-mafia, mener Denni Henriksen, der sammen med sin kone driver Video- & Filmudlejningen i Fredensborggade i København.

— De store og pengestærke filmselskaber vil slagte os små video-udlejere, der går

andre veje, end de ønsker, siger video-udlejeren.

Han er i slem økonomisk knibe, efter at han har måttet fjerne halvdel af sine film fra hylderne. Han deler skæbne med næsten 50 andre video-butikker over hele landet, som har set skriften på væggen. De store filmselskaber fik for tre uger siden landsrettens ord for, at små video-udlejere ikke må hente deres film i England.

— Vi har gennem mange år købt alle vores film-kopier i England. Der koster en ny film som Den sidste Kejser højest 50 pund, hvilket svarer til 640 kroner. Dette beløb indbefatter ret til at udleje filmen. I Danmark skal en video-butik leje filmen gennem Nordisk Film for at få lov at leje den ud. Det koster 1.985 kroner. Plus moms. Og så skal video-butikken aflevere filmen igen efter et år. Hvis den fortsat skal stå på hylderne, skal der betales en ny leje, typisk omkring 1500 kroner plus moms, forklarer Denni Henriksen.

4000 KR PÅ TO ÅR
På den måde kommer en video-udlejer let af med 4000 kroner for at have én kopi af en populær biografilm på hylden i to år. Havde han købt i England kunne han

nøjes med at betale en femtedel.

— Det er årsagen til, at danske forbrugere skal betale mere end andre for filmene, og desuden er det en dårligere forretning at være videoudlejer i Danmark end i mange andre lande, siger Denni Henriksen.

En ny spillefilm kan som regel lejes i et døgn for ca. 30 kroner i England, mens det koster 45 i Danmark.

Allerede for to måneder siden, før landsrettens dom i video-striden faldt, fjernede Denni Henriksen over tusind filmkassetter, som han har købt i England, fra sin butik. — Jeg var presset af de store selskaber. De har pudset fogeden på flere forretninger og anlagt retssager. Jeg skal ikke have noget i klemme med dem.

OMSÆTNING HALVERET

I løbet af få uger faldt butikkens omsætning til det halve. Denni Henriksen kan ikke længere tilbyde kunderne de nyeste og populære amerikanske film, hvor den største omsætning ligger.

— Nu har jeg været nødt til at fyre mine to ansatte. Min kone og jeg må drive butikken selv fra nu af. Det er meget bedrøveligt, siger vi-

deo-udlejeren. Hans butik kan nu stort set kun tilbyde 'støvede' film fra 70'erne og porno-film.

Han deler skæbne med bl.a. den israelske fødte Gazi Wardeh, der står bag Evergreen Videocenter i København, og som har importeret sine film fra England gennem mange år.

Han har fået fogedforbud mod udlejning af ca. 1500 film, og der venter han et erstatningskrav på måske flere hundrede tusinde kroner.

FJENDEN
De små video-importører hovedfjende hedder Foreningen af danske Videogramdistributører (lad os kalde den VD).

Her har dansk filmverdens bitreste rivaler Jens Jordan (Nordisk Film) og Bent Fabricius Bjerre (Metronom) fundet sammen i kampen om at sikre de store selskaber enemagten på det danske video-marked. De står sammen med ti andre selskaber, heriblandt Gutenberghus og Polygram.

VD sidder allerede på en markedsandel nær de 90 pct., når man ser bort fra markedet for pornofilm, som ikke interesserer de anerkendte selskaber særligt meget. VD har inddrikket indrøm-

met, at det er en særdeles lukrativ forretning for de store danske filmselskaber at sidde med monoopolet på det danske video-marked.

Når foreningen griber en udlejer i at have piratkopier eller kopier fra udlandet på hylderne, kræver den 750 kr. i erstatning pr. kopi. Med andre ord: Foreningen føler sig snydt for 750 kroner for hvert ulovligt video-bånd, der er i omløb.

LANG KAMP

Siden 1982 har VD bekæmpet piratkopier på det danske videomarked, men først for et par år siden øjnedes foreningen mulighed for også at standse de butikker, som på lovlig vis indkøbte videofilm til udlejning i England og importerede dem til Danmark.

De store danske filmselskaber mente, at selv om filmen er lovligt indkøbt i England, må de ikke lejes ud i Danmark, hvor især Metronome og Nordisk Film betaler to cifrede millionbeløb for at købe rettighederne til kendte amerikanske film.

VD anlagde en principiel sag om James Bond filmen 'Never say never never again', som video-butikken Kanal 23 i København havde købt hjem fra England. Sagen nåede at runde EF-Domstolen i

Luxembourg, før Østre Landsret for 3 uger siden fastslog, at Bent Fabricius Bjerres selskab Metronome både ifølge dansk ret og ifølge EF-reglerne har ret til al udlejning af filmen. Dommen fastslår endvidere, at det ikke er lovligt at importere videofilm fra England, som Bent Fabricius Bjerres selskab har rettighederne til.

Den anden gigant på det danske videomarked, Nordisk Film, læser dommen sådan, at de små videoforretninger heller ikke må udleje engelske kopier af film, som Nordisk Film eller andre af VD's medlemmer har købt danske eller skandinaviske rettigheder til.

— Vi køber rettighederne til filmene så dyrt, at vi ikke kan acceptere, at videoudlejere tager til England og køber filmene meget billigere dér, siger Jesper Smith, der er direktør for Nordisk Film Video A/S.

MEGET BILLIGERE I ANDRE LANDE

Han erkender, at det er meget billigere at leje videofilm i f.eks. England og USA.

— I Storbritannien og de fleste andre europæiske lande ligger priserne noget under

de danske, og i USA kan man leje kan man leje selv ret nye film for én dollar (svarer til ca. 7 kr., red.).

— Hvorfor skal en videoforhandler i Danmark betale over 2.000 kroner for at leje en god spillefilm af jer i et år, når han kan købe den samme film i England for under 700 kroner?

— Skandinavien er så lille et marked i international sammenhæng, at vi må betale en relativt høj pris for at få rettighederne til de bedste film. Samtidig har vi jo også udgifter med at lave danske undertekster til filmene, siger direktør Jesper Smith.

DRIVER OS FRA HUS OG HJEM

— De store selskabers krig imod os kan drive os fra hus og hjem siger videoudlejer Gazi Wardeh fra Evergreen Videocenter.

— På begæring af VD har fogeden gjort arrest i ca. 1500 film. Vi ligger nu inde med film for en værdi af over 1 million kroner, som vi ikke kan bruge til noget som helst på grund af de underlige danske regler.

OLE STEEN POVLSEN

FOTO: JØRGEN SPERLING